

nacucky!

strategický plán

udržitelného
provozu

STRATEGICKÝ PLÁN UDRŽITELNÉHO PROVOZU DOMU NACUCKY!

DŮM NACUCKY! = Inspirující, otevřený, živý prostor pro lidi se zájmem o umění a aktuální témata, kteří tu naleznou divadlo, vzdělávání, galerii a kavárnu. Všichni máme společný cíl. Dělat to dobře.

OBSAH

ÚVOD

1. BUDOVA A PROVOZ DOMU

1.1 Energetický management: Vytápění a regulace

1.2 Úspory elektřiny

1.3 Úspory vody

1.4 Odpady, cirkularita a materiálové toky

1.5 Ekologický úklid a údržba

1.6 Zeleň a podpora biodiverzity

1.7 Kavárna (Café nacucky!)

1.8 Udržitelná kancelář a výhody sdílení

1.9 Udržitelné nákupy a dodavatelé

2. KULTURNÍ A TVŮRČÍ ČINNOST

2.1 Udržitelná produkce (Divadlo, Galerie a EDU)

2.2 Udržitelné umělecké rezidence

2.3 Umění jako nástroj klimatické komunikace

3. UDRŽITELNÁ MOBILITA

4. KOMUNIKACE A BUDOVÁNÍ KOMUNITY

4.1 Strategie klimatické komunikace

4.2 Vzdělávání týmu a uhlíková gramotnost (Carbon Literacy)

4.3 Advokacie a spolupráce

5. MONITORING A EVALUACE

METODICKÁ VÝCHODISKA A ZDROJE INSPIRACE

PŘÍLOHY

ÚVOD

Dům nacucky! představuje sdílený prostor několika organizací (Divadlo nacucky!, Galerie XY, EDU nacucky! a Café nacucky!), které spojuje jednotná mise a společné hodnoty. Mezi ně patří také společenská odpovědnost a aktivní úsilí o udržitelnost. Tu vnímáme ve třech vzájemně provázaných rovinách: environmentální, sociální a ekonomické. Věříme, že kultura má v ekologické transformaci společnosti nezastupitelnou roli – skrze kreativitu a sdílený prožitek dokážeme inspirovat k hledání nových cest udržitelnému způsobu života.

Naše vize udržitelné organizace stojí na těchto principech:

- Kultura jako lídr změny: Nejsme jen pasivními snižovateli emisí, ale aktivními hybateli společenské diskuse. Naše tvorba a prostor modelují udržitelnou budoucnost.
- Environmentální integrita: Zamýšlíme se nad dopady všech našich činností. Sledujeme naši uhlíkovou stopu a systematicky vyhodnocujeme energetickou náročnost provozu na základě reálných dat.
- Sociální spravedlnost: Zajišťujeme férové pracovní podmínky a inkluzivní prostředí pro náš tým, návštěvníky i hostující umělce na rezidencích.
- Ekonomická odolnost: Budujeme stabilitu skrze efektivní využívání zdrojů, sdílení a cirkulární nákupní postupy.

Jakožto klíčová kulturní instituce v regionu usilujeme o to být moderní, odpovědnou a transparentní organizací. Účelem naší strategie udržitelnosti je zejména:

- Definice konkrétních cílů v oblasti udržitelnosti
- Definice měřitelných cílů a indikátorů plnění v oblasti udržitelnosti pro pravidelný monitoring pokroku
- Sběr dat pro výpočet uhlíkové stopy a analýzu materiálových toků
- Implementace principů udržitelnosti pro uměleckou tvorbu a rezidenční pobyty
- Aktualizace akčního plánu a implementace nových opatření
- Optimalizace nákladů skrze efektivní využívání zdrojů, energetický management a chytré technologie
- Zvyšování kvality naší práce
- Transparentní a inspirativní komunikace, která sdílí naše úspěchy, ale i slepé uličky a proces učení se

Zatímco naše předchozí strategie se soustředila především na oblast gastronomie (Café nacucky!), nová strategie komplexně pokrývá celou organizaci. Inspirací a odbornými partnery či zdroji jsou pro nás např. Ekologický institut Veronica, Theatre Green Book, Julie's Bicycle, Creative Shifts (EU OMC Group) a další sítě, které propojují umění s ekologií. Vzorem jsou nám ale také další, nejen kulturní organizace a festivaly v ČR i v zahraničí, kterým se plány udržitelnosti daří začleňovat do svých činností.

Na základě aktuálních analýz jsme stanovili nově pět klíčových oblastí:

- BUDOVA A PROVOZ DOMU (technické zázemí, energie a nákupy)
- KULTURNÍ A TVŮRČÍ ČINNOST (udržitelná produkce, rezidence a dramaturgie)
- UDRŽITELNÁ MOBILITA (doprava týmu, umělců i diváků)
- KOMUNIKACE A BUDOVÁNÍ KOMUNITY (osvěta, advokacie a sociální inkluze)
- MONITORING A EVALUACE (systém měření a vyhodnocování dat)

Pro každou oblast jsme provedli základní analýzu současného stavu, identifikovali nedostatky a příležitosti, stanovili konkrétní cíle a definovali seznam opatření a závazků (stávajících i nově navrhovaných).

Naše strategie je živý dokument, který budeme každoročně vyhodnocovat a aktualizovat podle toho, co se nám v praxi osvědčí nejlépe. Naším dlouhodobým cílem je demonstrovat, že i kulturní provoz může být laboratoří udržitelnosti – prostorem, kde se respekt k přírodě a cirkulární principy organicky propojují s odvážnou uměleckou tvorbou.

Budova

a provoz
domu

1. BUDOVA A PROVOZ DOMU

POPIS A UMÍSTĚNÍ:

Dům nacucky! působí již osmým rokem v historickém objektu v centru Olomouce na Dolním náměstí. Na ploše 721 m² provozujeme komplexní kulturní ekosystém zahrnující divadlo, galerie, kavárnu, kanceláře a zázemí pro rezidenční pobyty umělců. Objekt sdílíme s nájemníky soukromých bytů, se kterými nás pojí společný vnitroblok.

Tento prostor máme pronajatý od soukromého vlastníka Josefa Kvapila. Vzhledem k tomu, že nejsme majiteli budovy, zakládáme naši strategii na aktivním dialogu s majitelem. Cílem je společné hledání investičních řešení (např. v oblasti OZE či stavebních úprav), která jsou výhodná pro obě strany i pro životní prostředí.

Náš dopad však nekončí u zdí historické budovy. Pod správu Domu nacucky! spadá také komunitní "Za()hrada", která doplňuje náš vnitřní provoz o rozměr otevřené venkovní laboratoře. Zatímco v domě na náměstí řešíme úspory a provoz, v Za()hradě se věnujeme aktivní podpoře biodiverzity, vzdělávání (workshopy ořezu stromů, kompostování, chov slepic) a budování sousedských vztahů v přímém kontaktu s přírodou.

SPRÁVA A ODPOVĚDNOST:

Uvědomujeme si, že provoz historické budovy v režimu kulturního centra i správa zahrady vyžadují systémový přístup. Proto jsme vytvořili pozici koordinátora udržitelnosti, který je trvalou součástí týmu. Jeho role se nyní posouvá od obecného dohledu k systémovému energetickému a materiálovému managementu.

NAŠE PRIORITY V TÉTO OBLASTI:

- Data jako základ: Přecházíme od odhadů k přesnému měření. Klíčovým úkolem koordinátora je vytvoření systému sledování spotřeby energií a vody v čase a výpočet uhlíkové stopy organizace.
- Efektivita a úspory: Snižování spotřeby prostřednictvím chytrých technologických řešení (regulace, úsporné spotřebiče) a optimalizace provozních procesů.
- Cirkularita a nákupní standardy: Implementace principů odpovědného nakupování, při kterém cena není jediným kritériem, ale zohledňuje se i trvanlivost, opravitelnost a environmentální stopa (certifikace).
- Biodiverzita a komunita: Naše aktivity v této oblasti dělíme na dvě roviny. Ve vnitrobloku Domu nacucky! rozvíjíme vertikální zahrádku jako ukázkou jedlého pěstování v omezeném městském prostoru. Hlavním pilířem je pak naše komunitní zahrada Za()hrada, která slouží jako otevřený prostor pro regeneraci městské krajiny a environmentální vzdělávání – od chovu slepic až po praktické workshopy o udržitelné péči o přírodu.

PLÁNOVANÁ OPATŘENÍ A SYSTÉM SPRÁVY:

Máme za sebou fázi úvodních technických opatření (výměna perlátorů, instalace úsporných žárovek, obměna části techniky) i odborné proškolení koordinátora udržitelnosti. Naším cílem nyní není vršit další dokumenty, ale zavést udržitelnost do každodenní rutiny:

- Systém sběru dat: Ve spolupráci s Ekologickým institutem Veronica nastavujeme funkční tabulku indikátorů (energie, voda, odpady), kterou budeme kvartálně aktualizovat. Data nebudou jen v šuplíku, ale poslouží k revizi našich cílů.
- Vnitřní směrnice (Zelený manuál): Vytvoříme stručná a srozumitelná „vnitřní pravidla domu“ pro zaměstnance i hostující umělce (např. jak větrat, jak nakládat s technikou po zkoušce, standardy nákupů).
- Externí komunikace (Julie's Bicycle): Naším nejbližším významným úkolem je začít o našich krocích mluvit s diváky a partnery. Chceme být transparentní v tom, co se nám daří i kde narážíme na limity historické budovy.
- Kontinuální konzultace: Udržujeme partnerství s odborníky (Ekologický institut Veronica), aby naše strategie nezastarávala a reflektovala nové technologie a možnosti (např. v oblasti sdílené energetiky).

1.1 ENERGETICKÝ MANAGEMENT: VÝTÁPĚNÍ A REGULACE

SOUČASNÝ STAV:

Dům je vytápěn soustavou dvou plynových kotlů, které napájejí přibližně 30 otopných těles. Budova je historická a energeticky nevhodná. Vzhledem k vysokým stropům a různorodému využití prostor (divadlo vs. kanceláře) je energetický management jednou z našich největších výzev. Re-gulace probíhá převážně manuálně, což v členitém prostoru vede k tep-lotním výkyvům a zbytečnému přetápění nevyužitých částí domu. Analýza Ekoinstitutu Veronica potvrdila kritickou potřebu systémové regulace tam, kde dosud chybí automatické prvky.

CÍLE A OPATŘENÍ:

Technická optimalizace a inteligentní regulace:

- **Inteligentní topná soustava:** Naším hlavním cílem je vybudování systému centrálního řízení. Všechny 30 radiátorů máme v plánu osadit automatickými (programovatelnými) termostatickými hlavicemi, které budou bezdrátově propojeny s centrální bránou.
- **Zónové vytápění:** Tento systém umožní koordinátorovi udržitelnosti ovládat teplotu v celém domě vzdáleně přes aplikaci, nastavit útlumové režimy pro dobu mimo představení a eliminovat lidskou chybu (např. radiátor zapomenutý na maximum).
- **Hydraulické vyvážení:** Při instalaci hlavic provedeme kontrolu a vyvážení soustavy, aby oba kotle pracovaly v optimálním režimu a teplo bylo distribuováno rovnoměrně.
- **Izolace a servis:** Pravidelná kontrola těsnění oken a dveří pro minimalizaci úniků tepla a zajištění pravidelného odvětrávání a odborného servisu kotlů.

Monitoring a správa dat:

- **Sledování teploty:** Instalace teploměrů do všech klíčových prostor a pravidelný zápis teplot do monitorovacích archů. Cílem je udržet doporučenou teplotu 20 °C v kancelářích a kavárně.
- **Analýza spotřeby:** Kvartální vyhodnocování spotřeby plynu koordinátorem pro včasnou identifikaci závad. Data o úsporách budou sloužit jako podklad pro budoucí grantové žádosti (odhadovaná úspora díky regulaci činí 15–25 % nákladů).

Změna uživatelského chování:

- Efektivní větrání: Zavedení pravidla pro zimní období – větrat krátce a intenzivně (ideálně průvanem), aby nedocházelo k ochlazení stěn.
- Proškolení týmu: Všichni zaměstnanci budou instruováni o zásadách úsporného vytápění a ovládání regulačních prvků v rámci „Zeleného manuálu“ (např. nezasahovat manuálním nastavením do centrálního systému).

KOMUNIKACE A OSVĚTA:

- Tepelný komfort: V zimních měsících nabízíme v prostoru volně k dispozici deky pro zimomřivé návštěvníky. Tímto jednoduchým opatřením (princip tzv. nudge marketing) nejen šetříme energii, ale zároveň otevíráme téma udržitelnosti a našich limitů v historické budově a vysvětlujeme, proč je snížení teploty o pár stupňů zásadním klimatickým činem naší instituce.

Vývoj spotřeby plynu:

Spotřeba plynu v letech 2022–2025 postupně rostla, přičemž v roce 2025 dosáhla 37,93 MWh oproti 14,25 MWh v roce 2022. Vývoj souvisí mimo jiné se změnou způsobu vytápění (v předchozích letech jsme část vytápění zajišťovali také elektrickým kotlem, zatímco v současnosti je vytápění více závislé na plynových kotlích. Na konci roku 2025 navíc došlo k havárii topného systému, jejíž řešení pokračovalo rekonstrukcí v roce 2026. Současná data proto vnímáme jako důležitý výchozí bod pro zavedení systematického monitoringu a regulace vytápění. Cílem je spotřebu plynu stabilizovat a následně snižovat.

SPOTŘEBA PLYNU:

2022: 14,25 MWh
2023: 17,66 MWh
2024: 27,16MWh
2025: 37,93MWh

1.2 ÚSPORA ELEKTŘINY

SOUČASNÝ STAV:

Energetická náročnost Domu nacucky! je dána především provozem divadelní a galerijní techniky (světla, zvuk, vzduchotechnika) a gastro spotřebičů v Café nacucky!. I přes stabilní vytížení prostor se nám daří držet spotřebu na kontrolované úrovni, a to především díky průběžné obměně nejstarších elektrospotřebičů za úspornější modely. Klíčovou výzvou pro nás nyní zůstává přechod od nahodilých úspor k systematickému energetickému managementu, který nám umožní přesně identifikovat největší zdroje spotřeby a prioritizovat další investice do modernizace technologií.

CÍLE:

- Energetická transformace: Přechod na odběr z obnovitelných zdrojů energie (OZE) a zapojení do systému sdílené energetiky.
- Nízkouhlíkový provoz: Systematické snižování roční spotřeby skrze modernizaci technologií a optimalizaci uživatelského chování.
- Standardy nákupu: Důsledná preference spotřebičů nejvyšších energetických tříd (A, B).

OPATŘENÍ A ZAVEDENÉ POSTUPY:

Energetický management a měření (doporučení od Ekologického institutu Veronica):

- Inventarizace a audit: Provedeme revizi všech spotřebičů. U kritických zařízení (zejména starší chladicí techniky) nasadíme měřiče spotřeby, abychom identifikovali ty, které se vyplatí vyměnit prioritně (s ohledem na návratnost investice skrze úsporu).
- Databáze EPREL: Při nákupu nových i bazarových spotřebičů zavádíme povinnost kontroly parametrů v evropské databázi EPREL, abychom předešli nákupu neefektivních zařízení.
- Chytrý elektroměr: Instalace měřidla umožňujícího sledování spotřeby v reálném čase a v jednotlivých sekcích domu.

Chlazení, ohřev a vaření:

- Chlazení: Dodržování odstupu od stěn (1–2 cm) a umístění mimo zdroje tepla. Nově zavádíme povinnost čištění kondenzátoru (pololetně) a odmrazování (každé 2 měsíce), což může snížit spotřebu lednice až o 30 %.
- Ohřev vody: Snížení teploty v zásobnících z 65 °C na 60 °C (dle doporučení Ekologického institutu Veronica s cílem zamezit množení bakterií a zároveň dosáhnout úspory). Vypínání ohřevu při odstávkách delších než 3 dny.
- Vaření: Plné využití indukčních desek a dodržování norem úsporného vaření (pokličky, optimální objem vody).

Osvětlení a divadelní technika:

- LED revoluce: Dokončení výměny zbývajících neefektivních zářivek za LED zdroje v celém domě.
- Divadelní provoz: Revize efektivity vzduchotechniky a vytvoření plánu postupné modernizace světelného parku směrem k úsporným LED technologiím (v souladu s Theatre Green Book).

Sdílená energetika a komunikace:

- Dialog s majitelem: Aktivní příprava na odběr elektřiny z fotovoltaiky majitele skrze komunitní sdílení.

KOMUNIKACE A OSVĚTA:

- Transparentní sdílení dat o úsporách s diváky na webu a v prostoru, abychom ukázali reálný dopad drobných změn.

Vývoj spotřeby elektřiny:

Spotřeba elektřiny v letech 2022–2024 postupně klesala, z 42,19 MWh na 34,44 MWh. V roce 2025 však došlo k nárůstu na 44,06 MWh. Na tento vývoj mohla mít vliv vyšší intenzita provozu a počet akcí, tuto souvislost však zatím nemáme podloženou přesnými daty. Nárůst proto vnímáme jako podnět k zavedení podrobnějšího monitoringu spotřeby, který nám umožní lépe identifikovat hlavní zdroje spotřeby a plánovat další úsporná opatření.

SPOTŘEBA ELEKTŘINY:

2022: 42,19 MWh

2023: 39,9 MWh

2024: 34,44 MWh

2025: 44,06 MWh

1.3 ÚSPORA VODY

SOUČASNÝ STAV:

Voda je nezbytnou součástí provozu celého domu – od hygienického zázemí pro návštěvníky a rezidenty až po intenzivní provoz kavárny. V roce 2024 jsme zahájili proces technické optimalizace, který zahrnoval výměnu perlátorů na klíčových bateriích a instalaci úsporných prvků. V kavárně využíváme profesionální technologii s optimalizovaným mycím cyklem.

Vzhledem k historickému charakteru budovy v centru města nemáme možnost využívat šedou nebo dešťovou vodu, proto se soustředíme na maximální efektivitu odběru z řadu.

CÍLE:

- Měřitelné snižování spotřeby: Dosáhnout systematického poklesu roční spotřeby vody skrze modernizaci sanitární techniky.
- Odpovědné chování uživatelů: Zapojit tým, rezidenty i návštěvníky do šetrného nakládání s vodou jakožto vzácným zdrojem.

OPATŘENÍ A ZAVEDENÉ POSTUPY:

- Technická revize a údržba: Pravidelná kontrola těsnosti kohoutků a toalet s okamžitou opravou. Pokračujeme v osazování zbývajících baterií účinnějšími typy perlátorů.
- Modernizace toalet:
 - Vybavení ostatních toalet (zázemí, rezidence) duálním splachováním nebo funkcí „stop“. Tato technologie představuje potenciální úsporu až 100 m³ vody ročně.
- Cirkularita v malém: Systematické využívání nedopité vody z karaf pro zalévání interiérových rostlin i vertikální zahrádky ve vnitrobloku (očekávaná úspora v letních měsících až 100 l měsíčně).
- Monitoring dat: Zavedení pravidelného odečtu vodoměru koordinátorem udržitelnosti pro včasný záchyt skrytých úniků a vyhodnocování úspěšnosti nových opatření.

KOMUNIKACE A OSVĚTA:

- Umístění grafických informačních prvků na toaletách a u barů. Nechceme návštěvníky omezovat, ale laskavě je navigovat k úspornému chování (správné splachování, úplné uzavírání kohoutků).
- Transparentnost: Sdílení informací o tom, kolik vody jsme ušetřili, čímž konkrétně ukazujeme veřejnosti přínos investic do udržitelnosti.

Vývoj spotřeby vody:

Spotřeba vody se v letech 2022–2024 pohybovala na relativně stabilní úrovni kolem 1 400–1 500 m³ ročně. V roce 2025 však klesla na 1 274 m³, tedy přibližně o 14 % oproti předchozímu roku. Na poklesu se pravděpodobně podílela instalace úsporných perlátorů a spořičů vody na toaletách v létě 2025. Vývoj potvrzuje smysluplnost jednoduchých technických opatření a motivuje nás k jejich dalšímu postupnému zavádění a pravidelnému sledování jejich dopadu.

SPOTŘEBA VODY:

2022: 1 424 m³
2023: 1 422 m³
2024: 1 487 m³
2025: 1 274 m³

1.4 ODPADY A CIRKULARITA A MATERIÁLOVÉ TOKY

SOUČASNÝ STAV:

V domě nacucky! produkujeme různorodý odpad – od běžného komunálního odpadu z provozu kanceláří a bistra až po specifický produkční odpad (dřevo, textilie, barvy) vznikající při tvorbě scénografií. Aktuálně důsledně třídíme základní komodity (papír, plast, sklo, kov, bioodpad). Ve společném vnitrobloku využíváme sdílený systém popelnic, který slouží i ostatním nájemníkům budovy. Uvědomujeme si však, že recyklace je až poslední možností a naším hlavním cílem je předcházení vzniku odpadu. Na základě zkušeností jsme v Café nacucky! upustili od externích systémů (Otoč kelímek, Rekrabička), které se v našem provozu neosvědčily, a nahradili jsme je vlastním systémem vratných a zálohovaných obalů, který lépe odpovídá potřebám našich diváků i provozu. Zákazníky kavárny navíc motivujeme slevou 10 % na kávu s sebou do vlastního hrníčku.

CÍLE:

- Minimalizace komunálního odpadu: Snížení objemu směsného odpadu prostřednictvím prevence a vlastních cirkulárních systémů.
- Cirkulární produkce: Zavedení principů sdílení a opětovného využití materiálů v umělecké činnosti v souladu s relevantními mezinárodními standardy.
- Eliminace jednorázových materiálů: Postupné omezování jednorázových plastů a obalů v celém provozu.

OPATŘENÍ A SYSTÉM SPRÁVY:

- Prevence a nákupy (doporučení Ekologického institutu Veronica):
 - Vlastní cirkulace obalů: Rozvoj a údržba vlastního systému vratných sklenic a nádob v bistro.
 - Bezoobalová řešení: Prioritizace nákupů ve velkoobjemových či vratných obalech (např. řešení dodávek mléka v kanystrech pro Café nacucky!, pokud to hygiena a technologie umožní).

- Cirkularita v umělecké tvorbě
(Manuál rezidencí & Theatre Green Book):
 - Materiálová banka (Fundus): Systematické uchovávání a sdílení scénografických prvků, kostýmů a techniky mezi jednotlivými projekty a organizacemi v domě.
 - Environmentální požadavky pro rezidence: V souladu s Manuálem udržitelných rezidencí vedeme hostující umělce k využívání nalezených či recyklovaných materiálů (upcycling). Udržitelnost je součástí zadání pro každou novou tvůrčí rezidenci.
 - Ekologická likvidace: Materiály, které nelze znovu využít, budou prioritně nabízeny k dalšímu využití komunitě (např. darování dřeva, látek) nebo odvezeny do sběrného dvora k recyklaci (olomoucké re-use centrum Druhá Dobrodružá).
- Monitoring a infrastruktura:
 - Audit odpadů: Jednou ročně provede koordinátor udržitelnosti „košový audit“, aby identifikoval chyby v třídění a navrhl úpravu rozmístění nádob a informačních prvků.

KOMUNIKACE A OSVĚTA:

- Vysvětlující značení: Srozumitelný a dobře značený systém třídění odpadů. Viditelné informování o vlastním systému vratných obalů v kavárně jako prevence vzniku zbytečných odpadů při nákupu kávy s sebou.
- Cirkulární workshopy: Využití prostoru Za()hrady pro praktické ukázky recyklace, swapů a kompostování pro veřejnost.

1.5 EKOLOGICKÝ ÚKLID A ÚDRŽBA

SOUČASNÝ STAV:

Čistota prostor je pro fungování kulturního centra s vysokou fluktuací lidí (diváci, účastníci kurzů, hosté kavárny) klíčová. Aktuálně se snažíme využívat ekologicky šetrnější prostředky, ale narážíme na nejednotnost nákupů a chybějící metodiku pro úklidový personál. Naším cílem je přejít na systém, který minimalizuje používání chemických prostředků, chrání povrchy historické budovy a je bezpečný pro náš tým i návštěvníky.

CÍLE:

- Certifikovaný úklid: 100 % podíl čisticích prostředků s uznávanou ekoznačkou pro běžný úklid.
- Redukce chemické zátěže: Minimalizace používání agresivních dezinfekčních prostředků a syntetických vůní.
- Úspora zdrojů: Snížení spotřeby vody a plastových obalů v rámci úklidových procesů.
- Lokální nákup: Preference českých výrobků, je-li to možné.

Používáme výrobky značek FeelEco, Bio-D, Real Green, Tierra Verde, Jelen, Alza Eco, Denkmít, Alverde a dalších výrobců ekologicky šetrné drogerie.

OPATŘENÍ A SYSTÉM SPRÁVY:

- Standardy nákupu (doporučení Ekologického institutu Veronica):
 - Priorita ekoznaček: Při nákupu drogerie a úklidové chemie preferujeme výrobky s certifikací EU Ecolabel („Květina“) nebo českou národní značkou Ekologicky šetrný výrobek. Tyto značky garantují stanovená environmentální kritéria pro danou skupinu výrobků.
 - Koncentráty a dávkování: Přecházíme na nákup koncentrátů ve velkých baleních a systém přesného dávkování, čímž snižujeme množství plastového odpadu z malých obalů.
 - Papírový program: Toaletní papír a papírové utěrky nakupujeme přednostně s certifikací FSC Recycled nebo EU Ecolabel.

- Metodika úklidu:
 - Ekologické postupy: Úklidový personál a koordinátoři rezidencí budou proškoleni v principech ekologického úklidu (správné ředění, používání mikrovláknových utěrek pro snížení spotřeby vody a chemie).
- Zelený manuál pro rezidence:
 - Hostující umělci mají v ubytovacím zázemí k dispozici výhradně ekologickou drogerii (mýdla, šampony, mycí prostředky), čímž modelujeme udržitelné chování i během jejich pobytu.

KOMUNIKACE A OSVĚTA:

- Informování návštěvníků o tom, že prostory jsou udržovány bez agresivní chemie. To je důležité zejména pro rodiny s dětmi v rámci dětských koutků a Edu nacucky!
- Sdílení know-how: Seznam prověřených ekologických prostředků a dodavatelů sdílíme interně mezi všemi složkami domu (Divadlo, Galerie, Kavárna) pro sjednocení nákupního standardu.

1.6 ZELEŇ A PODPORA BIODIVERZITY

SOUČASNÝ STAV:

Interiér domu nacucky! doplňujeme živou zelení, která zlepšuje mikroklima a estetiku prostor pro návštěvníky i zaměstnance. V současné době se o rostliny staráme svépomocí, přičemž využíváme především interiérové rostliny v květináčích. Ve vnitrobloku pěstujeme bylinky, o které se dělíme s ostatními nájemníky domu, čímž upevňujeme sousedské vztahy. Náš přístup k zeleni je úzce propojen s provozem naší komunitní zahrady Za(h)rada a principy cirkularity. V běžném provozu i při slavnostních příležitostech se vyhýbáme používání řezaných květín z běžného komerčního prodeje, ale preferujeme lokální a sezónní zdroje.

CÍLE:

- Cirkulární hnojení: Maximální využití kávové sedliny jako hnojiva pro vnitřní i venkovní zeleň.
- Udržitelný původ rostlin: Prioritizace vlastního množení a „zachráněných“ rostlin před nákupem v hobby marketech.
- Podpora lokálních pěstitelů: Zajištění květinových darů z etických a místních zdrojů.
- Sousedská soudržnost: Využití zeleně ve vnitrobloku jako nástroje pro budování dobrých vztahů v domě.

OPATŘENÍ A SYSTÉM SPRÁVY:

- Udržitelný výběr a péče:
 - Lokálnost a recyklace: Soustředíme se na vlastní řízkování a množení stávajících květín v domě nebo využíváme „zachráněné“ květiny od komunity. Vyhýbáme se nákupům v hobby marketech, kde jsou rostliny často ošetřeny pesticidy a pěstovány v rašelině (jejíž těžba ničí mokřady).
 - Zálivka: Důsledné využívání nedopité vody z karaf (jak je popsáno v kapitole 1.3) pro zalévání květín v kancelářích i ve veřejném prostoru.
 - Metodika péče: V rámci „Zeleného manuálu“ mají zaměstnanci a rezidenti jasné instrukce k péči o rostliny v jejich dosahu, aby se předešlo jejich úhynu a zbytečné obměně.

- Řezané květiny a premiéry: V interiéru ani při slavnostních příležitostech (premiéry, vernisáže) nepoužíváme řezané květiny z běžného komerčního dovozu. Pokud jsou řezané květiny nezbytné, využíváme výhradně lokální sezónní zdroje od místních pěstitelů nebo květiny z vlastní produkce v Za()hradě.
- Využití kávové sedliny:
 - Interní využití: Kávovou sedlinu (logr) z Café nacucky! používáme jako hnojivo pro interiérové rostliny a pravidelně ji odvážíme na Za()hradu, kde obohacuje náš kompost.
 - Distribuce: Nabízíme kávový logr k odběru místním zahrádkářům, čímž předcházíme vzniku odpadu a podporujeme lokální komunitu.
- Správa sdílené zahrádky:
 - Sdílená bylinková zahrádka: Vertikální zahrádka ve vnitrobloku je koncipována jako sdílená. Bylinky jsou k dispozici nejen pro naši kavárnu, ale i pro všechny obyvatele domu k volnému využití.

KOMUNIKACE A OSVĚTA:

- Informační kampaň k sedlině: Aktivní oslovování veřejnosti skrze sociální sítě s nabídkou kávové sedliny jako kvalitního hnojiva.
- Prezentace lokálního původu: Informování hostů a umělců o původu premiérových kytic, čímž podporujeme povědomí o udržitelné floristice.
- Budování komunity prostřednictvím Za()hrady: Propojujeme Dům nacucky! s komunitní zahradou prostřednictvím široké škály aktivit – od jógy a divadelních workshopů pod širým nebem až po rodinné environmentální dílny (výroba ptačích budek, domácích vermikompostérů či kurzy řezu ovocných stromů). Tyto aktivity podporují budování lokální komunity a praktické environmentální vzdělávání.
- Květinové swapy: Pořádáme výměnné akce rostlin (swapy) pro veřejnost, které propojují komunitu Domu nacucky! a Za()hrady.

1.7 KAVÁRNA (Café nacucky!)

SOUČASNÝ STAV:

Kavárna je „vstupní branou“ do našeho domu a nejviditelnějším místem naší udržitelné praxe. Gastroprovoz je přirozeně náročný na spotřebu energie a surovin, proto zde uplatňujeme přísná kritéria. Soustředíme se především na etický nákup a preferujeme lokální dodavatele. Využíváme profesionální úsporné technologie (indukce, myčky) a vybudovali jsme vlastní systém cirkulace nádobí, který nahradil externí vratné systémy. Snažíme se o minimalizaci odpadu a cirkulární nakládání s vedlejšími produkty (např. kávová sedlina).

CÍLE:

- Etický dodavatelský řetězec: Preference lokálních, sezónních a eticky certifikovaných dodavatelů.
- Cirkulární gastroprovoz: Minimalizace potravinového odpadu a obalů.
- Omezení jednorázových obalů: Usilujeme o postupnou eliminaci jednorázových plastů (brčka, kelímky, míchátko).
- Energetická efektivita: Optimalizace provozu kuchyně a chlazení (navazuje na kap. 1.2).

OPATŘENÍ A SYSTÉM SPRÁVY:

- Management surovin a dodavatelů:
 - Lokálnost: Prioritně odebíráme suroviny od místních dodavatelů z Olomouce a okolí (lokální pivovary, farmy, zelináři, pekaři aj.), čímž podporujeme regionální ekonomiku a v relevantních případech snižujeme dopravní vzdálenost.
 - Etický výběr: U surovin, které nelze získat lokálně (např. čaj, čokoláda), preferujeme výrobce, kteří deklarují férové pracovní podmínky a šetrné pěstování (např. certifikace Fair Trade nebo BIO).
 - Rostlinná strava: Aktivně rozšiřujeme nabídku rostlinných alternativ, které mají prokazatelně nižší environmentální stopu.
 - Velkoobjemové odběry: Usilujeme o nákup klíčových surovin ve vratných nebo velkoobjemových obalech pro omezení plastového odpadu.
 - Hyperlokální bylinky: V sezóně pěstujeme a využíváme vlastní bylinky ze sdíleného vnitrobloku.

- Udržitelný catering:
 - Složení a servis: Náš cateringový servis je primárně vegetariánský s veganskými alternativami. Občerstvení servírujeme bez jednorázových obalů (využíváme vlastní inventář) a místo balené vody nabízíme vodu kohoutkovou či filtrovanou v karafách. Tímto přístupem podporujeme udržitelnější způsob stravování i při externích akcích.
- Vlastní cirkulární systém:
 - Vratné obaly: Na základě zkušeností využíváme vlastní systém zálohovaných kelímků a nádob pro odnos nápojů a jídla. Tento systém je pro náš provoz efektivnější a lépe odpovídá jeho potřebám než externí služby.
- Údržba a energetická efektivita:
 - Pravidelný servis chladicích zařízení a čištění kondenzátorů každých 6 měsíců. Využívání profesionálních úsporných myček a indukčních technologií.

KOMUNIKACE A OSVĚTA:

- Kávová sedlina pro komunitu: Aktivní nabídka kávového logru návštěvníkům jako materiálu pro kompostování či využití na zahradách (propojení s tématem cirkularity, viz kap. 1.6).
- Edukace o původu surovin: Transparentní komunikace o našich dodavatelích. Hostům vysvětlujeme význam preference lokálních produktů a podpory regionálních pěstitelů.
- Vlastní zálohový systém a motivace: Aktivně vysvětlujeme, proč jsme zvolili vlastní systém záloh namísto jednorázových obalů. Pro motivaci k udržitelnějšímu chování nabízíme slevu 10 % na kávu do vlastního přineseného kelímku. Cílem je učinit opakovaně použitelné obaly běžnou součástí provozu.
- Předcházení plýtvání potravinami: V pozdějších hodinách nabízíme zbývající porce pokrmů se slevou 30 %, abychom minimalizovali jejich vyhazování. Případné neprodané přebytky distribuujeme mezi zaměstnance.
- Rostlinná nabídka: Nabízíme širokou škálu veganských variant pokrmů a nápojů. Na sociálních sítích i přímo v prostoru kavárny komunikujeme možnosti rostlinného stravování a podporujeme informované rozhodování hostů při výběru jídla.

1.8 UDRŽITELNÁ KANCELÁŘ A VÝHODY SDÍLENÍ

SOUČASNÝ STAV:

Provoz kanceláří Domu nacucky! je založen na principu efektivního sdílení. Sdílíme nejen prostory, ale i technické vybavení a především lidské zdroje napříč složkami divadla, galerie, vzdělávání i kavárny. Tento model nám umožňuje efektivně nakládat s časem i materiálem. V oblasti administrativy se postupně snažíme omezovat papírování, přičemž naším dalším milníkem je plná digitalizace smluvních vztahů. Naším cílem je minimalizovat environmentální stopu běžného „papírového“ provozu a postupně digitalizovat administrativní procesy.

CÍLE:

- Sdílení lidských zdrojů: Efektivní sdílení odborných kapacit (PR, správa, udržitelnost) pro zamezení duplicit a úsporu nákladů.
- Digitalizace administrativy: Maximální digitalizace dokumentů a minimalizace tisku. Přejít na plně digitální podepisování smluv a omezení fyzické archivace.
- Digitální úklid: Snižování environmentální zátěže spojené s ukládáním a dlouhodobým uchováváním dat.
- Materiálová úspornost: Důsledné využívání recyklovaných materiálů a sdílené techniky.

OPATŘENÍ A SYSTÉM SPRÁVY:

- Sdílení jako standard:
 - Sdílení pracovních kapacit: Sdílíme klíčové pracovní pozice – PR tým, správu domu, úklid i koordinátora udržitelnosti. Tento přístup zajišťuje jednotnou strategii a efektivní tok informací mezi jednotlivými provozy.
 - Sdílená infrastruktura: Sdílíme tiskárny, skenery a další kancelářskou techniku i nářadí mezi jednotlivými složkami domu, abychom předcházeli nákupu nadbytečného vybavení.
 - Repasovaná technika: Při nákupu IT techniky zvažujeme repasovaná zařízení (v souladu s principy Creative Shifts).
- Recyklace kancelářských potřeb: Přednostně nakupujeme recyklované tonery a psací potřeby. Nepovedené nebo jednostranně potiskované dokumenty využíváme jako „šmíráky“ pro interní poznámky.

- Digitalizace a tisk (doporučení Ekologického institutu Veronica):
 - Online podepisování: Naším cílem pro nadcházející období je zavedení systému pro online podepisování smluv (např. Signi, DocuSign), čímž omezíme tisk papírových dokumentů a náklady na jejich fyzickou distribuci.
 - Udržitelný tisk: V souladu s doporučením Ekoinstitutu Veronica používáme pro nezbytný kancelářský tisk papír s certifikací FSC Recycled nebo EU Ecolabel.
- Digitální udržitelnost (Creative Shifts):
 - Správa dat: Pravidelně čistíme společná cloudová úložiště a e-mailové schránky (odstraňujeme velké přílohy a duplicity), čímž omezujeme množství zbytečně uchovávaných dat.
- Pravidla pro externí tisk a propagaci:
 - Minimalizace nákladu: Před každou objednávkou tisku kriticky přehodnocujeme potřebné množství. Upřednostňujeme menší náklady s vysokou mírou cílenosti před plošnou distribucí, abychom předcházeli vzniku nevyužitých tiskovin.
 - Certifikovaný a recyklovaný papír: U externích tiskáren požadujeme tisk na papír s certifikací FSC Recycled nebo EU Ecolabel. Pokud je to možné, volíme nenatírané papíry, které jsou lépe recyklovatelné.
 - Ekologické barvy: Při výběru tiskárny zohledňujeme používání barev s nižší environmentální zátěží.
 - Bez povrchových úprav: Vyhýbáme se laminaci, parciálním lakům a metalickým fóliím, které mohou komplikovat recyklaci tiskovin.
 - Formátová efektivita: Design tiskovin přizpůsobujeme standardním archům tiskáren, aby vznikalo minimum odřezků.

KOMUNIKACE A OSVĚTA:

- Vzdělávání týmu: V rámci interní komunikace motivujeme zaměstnance k digitální hygieně a šetrnému nakládání s kancelářskými potřebami.
- Transparentní administrativa: Informujeme partnery a umělce o preferenci digitálních smluv a elektronické komunikace jako součásti našeho přístupu k udržitelnému provozu.

1.9 UDRŽITELNÉ NÁKUPY A DODAVATELÉ

SOUČASNÝ STAV:

Nákupní procesy v Domě nacucky! jsou klíčovým nástrojem, jak ovlivňovat environmentální stopu i mimo naše zdi. Uvědomujeme si, že každá investovaná koruna ovlivňuje, jaký typ podnikání podporujeme. Naše nákupní politika stojí na principech etiky, lokálnosti a cirkulární ekonomiky. Aktuálně spolupracujeme s řadou lokálních partnerů, ale chceme tento proces formalizovat a nastavit jasná etická a ekologická kritéria pro všechny budoucí nákupy.

Vybavení domu (nábytek, nádobí) pořizujeme primárně z druhé ruky, čímž prodlužujeme životnost stávajících věcí a vytváříme osobitý, nestandardizovaný prostor. Tato filozofie se propsala i do našeho historického merche, který vznikl upcyklací vlastních odpadních materiálů (bannery, odstřížky látek) ve spolupráci s regionálními tvůrci. V současnosti vědomě nenabízíme žádný stálý merch. Naším cílem je nevytvářet zbytečné produkty a případnou novou produkci nejprve důkladně promyslet tak, abychom navázali na úspěšné projekty upcyclace z minulosti.

CÍLE:

- Transparentní a etický dodavatelský řetězec: Budovat jasný systém vztahů s dodavateli, kteří sdílejí naše environmentální hodnoty a dbají na férové pracovní podmínky.
- Maximální cirkularita: Rozvíjet nákupy z druhé ruky (bazary, reuse centra) a preferovat výrobky z přírodních či recyklovaných materiálů.
- Péče o stávající vybavení: Prodlužovat životnost vybavení pravidelnou údržbou a opravami namísto nákupu nového.
- Regionální stopa: Systematicky zvyšovat podíl lokálních produktů v celém provozu s cílem omezovat dopravní vzdálenosti a podporovat místní komunitu.
- Dlouhodobá partnerství: Budovat stabilní vztahy s dodavateli, kteří jsou ochotni s námi hledat udržitelná řešení (např. vracení obalů).

OPATŘENÍ A SYSTÉM SPRÁVY:

- Etický kodex nákupčího:
 - Při pořizování nového vybavení do kanceláří, divadla, galerie i kavárny dáváme přednost věcem z druhé ruky, opravě stávajícího vybavení nebo produktům z recyklovaných materiálů.
 - Pravidlo lokální priority: Místní dodavatelé, řemeslníci a farmáři z Olomouce a okolí mají při nákupu přednost před anonymními řetězci. Akceptujeme mírně vyšší cenu, pokud tím podpoříme regionální ekonomiku a současně jsou splněny další požadavky na kvalitu a vhodnost nákupu.
 - U produktů, které nelze získat lokálně (např. káva, čaj, vybraná elektronika), zohledňujeme dostupné certifikace a další informace o etickém původu a environmentálních dopadech (např. Fairtrade, Rainforest Alliance, FSC, EU Ecolabel).
- Tabulka udržitelných dodavatelů:
 - Pro usnadnění každodenního provozu vedeme a průběžně aktualizujeme „Tabulku ověřených dodavatelů“, která slouží jako praktické vodítko pro celý tým (produkce, správa, gastro) při zajišťování běžných nákupů, cateringu či tiskových služeb.
- Vybavení a mobiliář:
 - Priorita opravy: Před pořízením čehokoli nového vždy zvažujeme možnost opravy stávajícího vybavení.
 - Nákup z druhé ruky: Využíváme bazary a second-handy. Pokud je nutný nákup nového vybavení, preferujeme výrobky z recyklovaných či obnovitelných materiálů.
- Nákupy pro kulturní činnost:
 - Uplatňujeme pravidla udržitelných nákupů: preferujeme produkty českého původu, netoxické materiály a aktivně využíváme reuse centra pro potřeby produkce.
- Potraviny a catering (Café nacucky!):
 - Důraz na sezónnost: V zimě omezuje nákup dováženého čerstvého ovoce a upřednostňujeme sezónní, lokální, konzervované či mražené produkty.
 - Vlastní catering: Díky vlastnímu zázemí máme plnou kontrolu nad složením cateringu a můžeme minimalizovat používání jednorázových obalů.
- Udržitelný přístup k merchi (nová koncepce):
 - Prevence zbytečné produkce: V současnosti neuplatňujeme plošný nákup reklamních předmětů. Řídíme se principem, že nejudržitelnější produkt je ten, který vůbec nevznikne.
 - Příprava budoucí strategie: Pokud v budoucnu merch obnovíme, bude opět koncepční a lokální.

KOMUNIKACE A OSVĚTA:

- Příběh a smysl merche: Pokud se v budoucnu rozhodneme pro tvorbu nových propagačních předmětů, budeme s veřejností otevřeně sdílet jejich příběh a původ (kdo je vyrobil a z jakých materiálů). Naším cílem je ukázat, že nepodporujeme rychloobrátkovou produkci, ale smysluplnou lokální spolupráci.
- Inspirace k opravám: Naš „nestandardizovaný“ interiér z druhé ruky prezentujeme jako záměrnou volbu. Chceme ukazovat, že funkčnost a vizuální kvalita prostoru nesouvisí s nákupem nového unifikovaného nábytku, ale s péčí o stávající věci.
- Dialog s dodavateli: Aktivně komunikujeme s dodavateli o našich požadavcích (např. žádáme o závoz bez zbytečných plastových obalů). Tímto způsobem chceme přispívat ke kultivaci nabídky a hledání udržitelnějších řešení.
- Sdílení dobré praxe: Naše ověřené regionální dodavatele aktivně doporučujeme dalším kulturním organizacím či podnikům. Pomáháme tak budovat síť kontaktů, která usnadní ekologičtější provoz i ostatním kolegům v oboru.

Kulturní

a

tvůrčí
činnost

2. KULTURNÍ A TVŮRČÍ ČINNOST

Udržitelnost v Domě nacucky! nevnímáme jako omezení umělecké svobody, ale jako impuls k tvůrčí inovaci. Naše umělecká činnost, od rezidenčních pobytů přes divadelní produkci až po výstavy, propojuje dvě roviny: obsahovou (podporujeme témata reflektující aktuální environmentální a společenské výzvy, přičemž tento aspekt již v současnosti řada našich inscenací splňuje) a produkční (minimalizace materiálové a energetické stopy tvorby).

2.1 UDRŽITELNÁ PRODUKCE (divadlo, galerie a EDU)

SOUČASNÝ STAV:

Divadelní, galerijní a vzdělávací produkce mohou být ze své podstaty náročné na spotřebu materiálů (kulis, elektroinstalací, výstavních prvků či výtvarných potřeb). Naším cílem je opustit přístup „vyrob a vyhod“ a systematicky mapovat i snižovat environmentální dopady jednotlivých projektů. To se týká jak profesionální tvorby, tak našich kreativních dílen a kurzů v rámci vzdělávací platformy EDU nacucky!.

CÍLE:

- Standardy Theatre Green Book: Každá nová divadelní inscenace bude splňovat kritéria minimálně základní úrovně TGB a bude k ní vypracována zpráva o udržitelnosti.
- Bezodpadová galerie: Při kurátorské činnosti a realizaci výstav aktivně předcházet vzniku zbytečného odpadu.
- Udržitelná kreativní výuka (EDU): Minimalizovat nákup nového jednorázového materiálu pro dětské i dospělé kurzy a vést účastníky k cirkulární tvorbě.
- Inventarizace a sdílení: Efektivní správa divadelního, galerijního a lektorského materiálu s cílem jeho opakovaného využití.

OPATŘENÍ A SYSTÉM SPRÁVY:

- Divadelní produkce podle TGB:
 - Materiálový management: U každé nové inscenace sledujeme původ materiálů použitých na scénu a kostýmy (priorita: recyklované materiály, upcyklace, zápůjčky a rozebíratelnost pro budoucí recyklaci).
 - Technologická optimalizace: Postupný přechod na energeticky úsporné LED osvětlení a efektivní plánování zkoušek z hlediska spotřeby energie.
 - Školení týmu: Produkční a technický tým bude proškolen v metodice Theatre Green Book, aby se tyto standardy staly pevnou součástí plánování a realizace inscenací.
- Udržitelná galerijní praxe:
 - Znovupoužitelný fundus: Výstavní fundus (rámování, sokly, panely, osvětlovací prvky) budujeme jako univerzální a modulární, aby mohl být opakovaně využíván pro různé výstavy.
 - Digitální dokumentace: Minimalizace tištěných katalogů a brožur k výstavám, přechod k digitálním formátům (QR kódy v galerii) a ekologický externí tisk (viz kap. 1.8).
 - Energetická efektivita AV techniky: Jelikož často realizujeme audiovizuální projekty, učíme se pracovat s energeticky úspornější technikou (např. LED obrazovky, úsporné tablety či přehrávače s nízkou spotřebou). Všechna multimediální zařízení na výstavách důsledně osazujeme automatickými časovači, aby byla v provozu pouze během otevíracích hodin pro veřejnost a zbytečně neběžela přes noc.
- Cirkulární vzdělávání v EDU nacucky!:
 - Formáty s nízkou materiálovou náročností: Naše kurzy a kreativní dílny stavíme primárně na formátech, které ke svému vyjádření nepotřebují velké množství materiálu (práce s tělem, hlasem, textem či prostorem). Celková spotřeba pomůcek je tak přirozeně velmi nízká.
 - Využití reuse materiálů a upcyklace: Namísto neustálého nakupování nových potřeb dáváme přednost materiálům, které již splnily svůj původní účel. Lektorský tým i účastníci (zejména děti) aktivně pracují se starými plakáty, tiskovinami, zbytky obalů nebo odřezky z divadelní produkce. Tímto praktickým způsobem přímo ve výuce ukazujeme principy upcyklace.

- Rozumný nákup pomůcek: Při doplňování standardních výtvarných potřeb (barvy, pastelky, lepidla) se snažíme omezovat zbytečné jednorázové plasty na minimum. Plastové pomůcky nakupujeme jen ve výjimečných a odůvodněných případech (např. specifické rekvizity jako bublifuky), přičemž prioritou je jejich opakované používání a dlouhá životnost.
- Skladování a partnerství:
 - Digitální inventura: Zavedení přehledné digitální evidence skladových zásob (kulis, látek, techniky, EDU pomůcek), která zamezí duplicitním nákupům.
 - Sdílení zdrojů: Navázání partnerství s dalšími olomouckými kulturními institucemi pro vzájemné půjčování techniky a scénických prvků.

KOMUNIKACE A OSVĚTA:

- Ekologická osvěta skrze tvorbu: Vzdělávací programy nevedeme pouze k rozvoji kreativity, ale přirozeně v nich prostřednictvím praktické tvorby otevíráme témata ekologie a respektu k materiálům.

2.2 UDRŽITELNÉ UMĚLECKÉ REZIDENCE

SOUČASNÝ STAV:

Dům nacucky! je vyhledávaným místem pro rezidenční pobyty českých i zahraničních umělců. Hostující tvůrci u nás tráví intenzivní čas, který ovlivňuje chod budovy i spotřebu zdrojů. Chceme, aby se principy udržitelnosti staly přirozenou součástí jejich pobytu od prvního kontaktu až po závěrečný výstup.

CÍLE:

- Zelený standard pro hosty: Zapojení rezidentů do ekologického provozu domu bez snižování jejich tvůrčího komfortu.
- Udržitelná mobilita umělců: Motivace k volbě šetrných způsobů dopravy do Olomouce i po městě.
- Cirkulární tvorba na rezidencích: Minimalizace nákupu nových materiálů pro potřeby rezidenčních projektů.

OPATŘENÍ A SYSTÉM SPRÁVY (Podle nového Manuálu rezidencí):

- Ekologický uvítací balíček (Welcome Pack):
 - Rezidenti dostávají při příjezdu jasné a stručné informace o fungování domu (třídění odpadu, šetrné nakládání s vodou a energiemi). V ubytovacím zázemí mají k dispozici výhradně certifikovanou ekologickou drogerii.
- Materiálový rider (předmětový dotazník):
 - Ještě před příjezdem s umělci konzultujeme jejich materiálové potřeby. Místo automatického nákupu nových věcí jim nabízíme využití našeho stávajícího fundusu, náradí a materiálů z druhé ruky.
- Šetrná doprava:
 - Při plánování cest aktivně doporučujeme a upřednostňujeme dopravu vlakem.

KOMUNIKACE A OSVĚTA:

- Sdílení hodnot: Respekt k principům udržitelnosti komunikujeme jako součást naší institucionální identity již při uzavírání rezidenční smlouvy.
- Zahrada jako prostor: Motivujeme umělce k využívání komunitního prostoru Za()hrada pro odpočinek i tvorbu, čímž podporujeme jejich propojení s místním prostředím.

2.3 UMĚNÍ JAKO NÁSTROJ KLIMATICKÉ KOMUNIKACE

SOUČASNÝ STAV:

Umění má jedinečnou schopnost otevírat složitá témata emotivně a srozumitelně. Řada našich inscenací a výstav se environmentálními a společenskými výzvami zabývá. Chceme tento potenciál rozvíjet cíleně a kultivovaně.

CÍLE:

- Inspirativní dramaturgie: Vyhledávat a uvádět umělecké projekty, které podněcují dialog o klimatické krizi a udržitelnosti.
- Kreativní vzdělávání: Propojovat umělecké výstupy s diskusemi, workshopy a doprovodným programem pro veřejnost i školy.
- Měření dopadů (evaluace): Zavedení jednoduchého systému zpětné vazby, kterým budeme sledovat, jak diváci na tato témata reagují a zda umělecký zážitek podněcuje k další diskusi.

OPATŘENÍ A SYSTÉM SPRÁVY:

- Podpora angažované tvorby: Vytváření tvůrčího zázemí pro autory, kteří se věnují environmentálním tématům, a to jak v divadelní dramaturgii, tak v kurátorském plánu galerie.

KOMUNIKACE A OSVĚTA:

- Umění bez moralizování: Komunikujeme klimatická témata prostřednictvím silných uměleckých příběhů a metafor, nikoli prostřednictvím suchých dat nebo vyvolávání pocitů viny.
- Doprovodné formáty: Každou inscenaci či výstavu s ekologickým přesahem doplňujeme o debaty s odborníky, besedy nebo praktické komunitní dílny.

Udržitelná

mobilita

3. UDRŽITELNÁ MOBILITA

Dům nacucky! těží ze své strategické polohy přímo v centru Olomouce v dosahu MHD. Všichni interní zaměstnanci v současnosti využívají pro cestu do práce šetrné způsoby dopravy (pěšky, na kole, MHD), k čemuž přispívá i možnost využívání práce z domova tam, kde to provoz umožňuje. Největší logistickou výzvu z hlediska uhlíkové stopy představuje doprava spojená s hostujícími umělci, divadelními zájezdy, venkovními festivaly a přepravou materiálu či cateringu. Tyto nezbytné automobilové cesty se snažíme koordinovat a optimalizovat tak, abychom minimalizovali jejich počet i dopad na pěší zónu a centrum města.

V současnosti nevlastníme žádné firemní vozidlo a pro tyto účely jsme závislí na pronájmu či zapůjčení automobilů. Z finančních důvodů přitom často využíváme starší, méně úsporné dodávky. Naším záměrem je tuto provozní nevýhodu postupně proměnit v příležitost pro udržitelnou změnu.

CÍLE:

- Nízkouhlíková a sdílená mobilita: Získat vlastní nízkoemisní vozidlo (elektromobil nebo elektrickou dodávku), které budeme v rámci sdíleného využívání poskytovat také spřáteleným olomouckým spolkům a festivalům, se kterými spolupracujeme.
- Využívání šetrnějších zápůjček: Do doby, než pořídíme vlastní vozidlo, zajistit finanční a organizační podmínky pro přednostní využívání nízkoemisních či elektrických vozidel z komerčních půjčoven nebo carsharingu.
- Optimalizace zájezdů: Pečlivé plánování tras a plné využití kapacity každého zapůjčeného vozidla s cílem minimalizovat počet jízd.
- Udržitelné cestování hostů a návštěvníků: Zvyšovat podíl šetrnějších způsobů dopravy u externích spolupracovníků, umělců i návštěvníků.

OPATŘENÍ A SYSTÉM SPRÁVY:

- Interní logistika a zájezdy:
 - Koordinace zápůjček: Při plánování divadelních zájezdů a přepravy techniky důsledně koordinujeme logistiku tak, aby byla kapacita každého zapůjčeného vozidla co nejlépe využita a nedocházelo k duplicitním jízdám.

- Šetrnější alternativy v půjčovnách: Při výběru automobilů z komerčních půjčoven dáváme v rámci rozpočtových možností přednost nízkoemisním variantám a postupně chceme testovat elektrické dodávky dostupné na trhu.
- Příprava projektu sdíleného elektromobilu: Aktivně mapujeme dotační tituly a hledáme strategické partnery pro nákup vlastního užitkového elektromobilu či elektrické dodávky. Toto vozidlo od začátku koncipujeme jako sdílenou kapacitu pro širší síť olomouckých spolků a festivalů.
- Mikromobilita:
 - Služební kolo: Pro operativní pochůzky po Olomouci, nákupy drobností nebo rychlé přejezdy mezi lokacemi jsme pořídili služební kolo, které je k dispozici všem zaměstnancům i uměleckým rezidentům.
 - Zázemí pro cyklisty: Udržujeme a nabízíme stabilní zázemí pro cyklisty – stojany na kola před budovou i možnost bezpečného parkování ve dvoře pro zaměstnance.

KOMUNIKACE A OSVĚTA:

- Navigace pro diváky a umělce:
 - Na webu i při přímé komunikaci s hostujícími umělci aktivně uvádíme možnosti, jak se k nám dostat vlakem, pěšky nebo na kole.
 - Upozorňujeme na omezené možnosti parkování automobilů v bezprostředním okolí a tuto skutečnost komunikujeme jako součást podpory klidnějšího a čistšího centra města.
- Uhlíková stopa jako téma: Při domlouvání hostování zahraničních či mimoregionálních umělců otevíráme otázku dopravy již při plánování cesty a doporučujeme šetrnější varianty, zejména cestování vlakem namísto automobilu či letadla.

Komunikační

a

budování
komunity

4. KOMUNIKACE A BUDOVÁNÍ KOMUNITY

Dům nacucky! staví na principech fair play, otevřenosti a společenské odpovědnosti. Protože denně interagujeme se širokou veřejností, uvědomujeme si naši roli inspirátora. Udržitelnost pro nás není jen interní provozní směrnici, ale tématem, které aktivně komunikujeme navenek a skrze které budujeme pevnou komunitu – jak uvnitř našeho týmu, tak v rámci celého regionu.

4.1 STRATEGIE KLIMATICKÉ KOMUNIKACE

SOUČASNÝ STAV:

Chceme, aby naše udržitelné kroky byly pro veřejnost čitelné a srozumitelné. Aktuálně nám však chybí ucelená prezentace těchto postupů. Naším cílem je ukázat, že i menší nezávislá instituce může dělat systémové změny, a inspirovat tak diváky k vlastní odpovědnosti, bez moralizování a transparentně.

CÍLE:

- Transparentnost na jedno kliknutí: zpřístupnit naši strategii a informace o jejím naplňování.
- Přístupnost bez bariér: Zlepšovat fyzickou i ekonomickou přístupnost kultury pro všechny skupiny obyvatel.

OPATŘENÍ A SYSTÉM SPRÁVY

- Komunikace udržitelnosti online i v domě:
 - Zveřejnění strategie: Strategii udržitelnosti graficky zpracujeme a umístíme na náš web jako trvalou a otevřenou součást naší identity.
 - Informační prvky v prostoru: Přímě v domě citlivě umístíme navigační a informační prvky, které návštěvníkům vysvětlí naše postupy (např. proč nepoužíváme jednorázové plasty, jak třídíme odpad nebo odkud pochází suroviny).

- Kultura dostupná všem (Sociální udržitelnost):
 - Ekonomická přístupnost: Udržujeme volně přístupné výstavy v Galerii XY a u vybraných akcí rozvíjíme třístupňový systém cen vstupenek, aby finance nebyly překážkou pro návštěvu divadla či vzdělávacích aktivit.
 - Fyzická přístupnost: Připravujeme realizaci bezbariérových úprav domu, přičemž klíčovým krokem je vybudování šikmé schodišťové plošiny pro osoby na vozíku na hlavním schodišti, renovace schodišťových madel a pořízení schodolezu pro zpřístupnění dalších dosud bariérových prostor ve zbytku domu (galerie, ateliér).

4.2 VZDĚLÁVÁNÍ TÝMU A UHLÍKOVÁ GRAMOTNOST (CARBON LITERACY)

SOUČASNÝ STAV:

Udržitelný provoz stojí na lidech, kteří ho denně tvoří – od managementu přes produkci až po brigádníky v kavárně a dobrovolníky. Abychom cíle strategie dokázali naplňovat v praxi, potřebujeme nastavit systém interního vzdělávání a sdílení informací, aby každý člen týmu rozuměl své roli při naplňování strategie a věděl, jak může k udržitelnému provozu přispět.

CÍLE:

- Uhlíkově gramotný tým: Postupně proškolovat klíčové členy týmu v základech klimatické a uhlíkové gramotnosti.
- Ukotvení agendy: Vytvořit a dlouhodobě udržet pozici koordinátora udržitelnosti, který bude celý proces zastřešovat.

OPATŘENÍ A SYSTÉM SPRÁVY

- Institucionalizace role:
 - Oficiálně definujeme roli koordinátora udržitelnosti v týmu a budeme jeho činnost systematicky propisovat do klíčových dokumentů a grantových žádostí. Tato osoba sleduje aktuální poznatky, standardy a nástroje v oblasti udržitelnosti v kultuře a koordinuje naplňování této strategie.
- Systém interního zaškolení:
 - Manuál pro nováčky: Vytvoříme stručné interní školicí materiály pro zaměstnance, brigádníky i hostující umělce, které budou součástí jejich onboardingu.
 - Sdílení dat: Výsledky našeho ekologického monitoringu (spotřeba energií, odpady) budeme pravidelně sdílet na týmových poradách, abychom viděli reálný dopad našeho chování.

4.3 ADVOKACIE A SPOLUPRÁCE

SOUČASNÝ STAV:

Dům nacucky! nežije ve vakuu, jsme pevnou součástí olomouckého kulturního a společenského života. Už dnes se zapojujeme do řady festivalů a iniciativ a fungujeme jako komunitní uzel (např. vytváříme parent friendly prostředí se sousedským hlídáním, nebo fungujeme jako odběrné místo pro bedýnky z farmy Mezi poli). Chceme toto síťování dál rozvíjet a aktivně sdílet naše know-how s ostatními organizacemi.

CÍLE:

- Sdílení dobré praxe: Být otevřeným příkladem dobré praxe pro ostatní kulturní subjekty v Olomouci a okolí a přispívat ke společné transformaci kulturního sektoru.
- Aktivní partnerství: Propojovat se s iniciativami zaměřenými na spravedlivou transformaci a environmentální témata.

OPATŘENÍ A SYSTÉM SPRÁVY

- Regionální síťování a komunitní projekty:
 - Podpora lokální scény: Pokračujeme v úzké spolupráci s místními farmáři, drobnými producenty a neformálními aktivními spolky sdílející naše hodnoty.
 - Festivalová a programová synergie: Pravidelně se zapojujeme a poskytujeme zázemí pro lokální i celorepublikové festivaly a iniciativy, které otvírají environmentální a společenská témata (např. Jeden svět, AFO, Ekologické dny Olomouc – EDO, Týden pro klima, Týden bez odpadu).
- Kulturní advokacie:
 - Výměna know-how: Budeme postupně sdílet naše zkušenosti se zaváděním principů Theatre Green Book a ekologizací provozu a podle kapacit iniciovat neformální setkání, workshopy nebo besedy pro zástupce dalších kulturních organizací v Olomouci.
 - Zapojení do projektů: Aktivně vyhledáváme české i mezinárodní projekty a sítě (např. platformy typu Julie's Bicycle či Creative Shifts), které se věnují udržitelnosti v kreativních průmyslech.

Monitoring

a
evaluation

5. MONITORING A EVALUACE

SOUČASNÝ STAV:

Zavádění principů udržitelnosti do chodu Domu nacucky! je dlouhodobý a živý proces. Abychom věděli, zda mají naše opatření reálný dopad, musíme se naučit naše dopady měřit a pravidelně vyhodnocovat. Dosud jsme data sbírali spíše nárazově. Tento dokument představuje výchozí rámec, od kterého budeme sledovat náš další pokrok.

CÍLE:

- Data místo pocitů: Zavést přehledný a jednoduchý systém sledování spotřeby energií, odpadů a materiálových toků v provozu budovy i v umělecké produkci.
- Pravidelná revize: Minimálně jednou ročně vyhodnotit naplňování cílů této strategie a aktualizovat plán opatření podle reálných provozních a finančních možností.
- Otevřené sdílení výsledků: Prezentovat výsledky naší transformace směrem k udržitelnějšímu provozu týmu i veřejnosti.

OPATŘENÍ A SYSTÉM SPRÁVY

- Provozní monitoring (Zelené indikátory):
 - Energie a voda: Koordinátor udržitelnosti ve spolupráci se správou budovy bude pravidelně sledovat spotřebu elektřiny, plynu a vody a minimálně jednou ročně ji vyhodnotí v kontextu předchozích let a provozních změn. Cílem je včas odhalit případné anomálie nebo neefektivitu.
 - Odpadové hospodářství: Budeme sledovat množství směsného odpadu a podle možností také množství jednotlivých vytríděných složek. Na základě výsledků budeme upravovat systém třídění a rozmístění nádob.
- Výpočet uhlíkové stopy:
 - Ve spolupráci s Ekologickým institutem Veronica postupně nastavujeme metodiku výpočtu uhlíkové stopy Domu nacucky!. Výpočet chceme využít jako nástroj pro identifikaci hlavních zdrojů emisí a stanovení priorit pro další snižování environmentálních dopadů.

- Produkční a umělecká evaluace:
 - Zprávy o udržitelnosti inscenací: Podle standardů Theatre Green Book (TGB) bude u každé nové premiéry vypracováno závěrečné zhodnocení, které ukáže, jaký podíl materiálů pocházel z fundusu, druhé ruky, zápůjček či recyklovaných materiálů a jak s materiály bude naloženo po derniéře.
 - Sledování logistiky: Budeme evidovat počet zájezdových kilometrů a podíl nízkoemisních či sdílených přeprav s cílem toto postupně optimalizovat přepravu.
- Roční vyhodnocení (Zpětná vazba):
 - Minimálně jednou ročně vyhodnotí vedení organizace společně s koordinátorem udržitelnosti naplňování strategie v rámci Roční zprávy o udržitelnosti. Zhodnotíme, co se povedlo, kde jsme narazili na limity (např. finanční nebo technické). Součástí vyhodnocení bude také stanovení priorit a konkrétních opatření pro následující období.

KOMUNIKACE A OSVĚTA:

- Transparentní report: Klíčová data a úspěchy (např. jak se vyvíjela spotřeba energií a vody, jaké změny jsme zavedli nebo jaký podíl materiálů jsme znovu využili) stručně a srozumitelně shrneme a nasdílíme na našem webu. Chceme tím inspirovat naši komunitu a ukázat, že naše zelená cesta přináší reálné výsledky.

Metodická
výhodiska
a
zdroje
inspiratione

METODICKÁ VÝCHODISKA A ZDROJE INSPIRACE

Tato strategie vznikla na základě vlastních zkušeností s provozem Domu nacucky!, analýzy současného stavu a postupného zavádění konkrétních opatření v oblasti environmentální a sociální udržitelnosti. Při jejím zpracování jsme zároveň čerpali z odborných metodik, doporučení a příkladů dobré praxe z českého i mezinárodního kulturního prostředí.

Naším cílem není přebírat jednotlivé standardy mechanicky, ale přizpůsobovat jejich principy podmínkám menší nezávislé kulturní organizace, která provozuje divadlo, galerii, vzdělávací platformu, kavárnu a komunitní zázemí v historické budově.

HLAVNÍ METODICKÁ VÝCHODISKA

Theatre Green Book

Mezinárodní metodika pro udržitelnou divadelní tvorbu a provoz, která pracuje s principy udržitelných inscenací, provozu a budov. Pro Dům nacucky! představuje hlavní inspirační rámec zejména pro práci s materiály, scénografií, kostýmy, technikou, produkcí a vyhodnocováním environmentálních dopadů jednotlivých inscenací.

Julie's Bicycle

Mezinárodní nezisková organizace zaměřená na propojení kultury a klimatické akce. Z jejích metodik a nástrojů čerpáme zejména v oblasti měření environmentálních dopadů, práce s daty, uhlíkové gramotnosti, klimatické komunikace a systematického začleňování udržitelnosti do řízení kulturní organizace.

Creative Shifts – Empowering culture for sustainable living

Evropská zpráva a soubor doporučení zaměřený na zelenou transformaci kulturních a kreativních odvětví. Inspirací jsou pro nás zejména principy práce s daty, cirkulárními postupy, udržitelnou mobilitou, sdílením dobré praxe a dlouhodobým začleňováním environmentálního tématu do fungování kulturních organizací. Dokument vznikl v rámci spolupráce odborníků členských států EU v rámci pracovního plánu pro kulturu 2023–2026.

Ekologický institut Veronica

Při přípravě strategie jsme spolupracovali s Ekologickým institutem Veronica, jehož odborníci nám poskytli konzultace k nastavení strategie udržitelnosti a pomohli s přípravou a interpretací vstupní analýzy environmentálního provozu Domu nacucky!. Na základě těchto konzultací jsme identifikovali klíčové oblasti dalšího rozvoje a získali doporučení k relevantním metodikám a odborným materiálům, ze kterých strategie vychází.

Spolupráce s Ekologickým institutem Veronica zároveň pokračuje při nastavování a konzultaci výpočtu uhlíkové stopy Domu nacucky!. Odborné konzultace proto využíváme nejen při přípravě této strategie, ale také při nastavování systému měření a vyhodnocování našich environmentálních dopadů.

Manuály udržitelných rezidencí a eventů

Při nastavování pravidel pro rezidenční pobyty a kulturní akce vycházíme také z metodických materiálů zaměřených na udržitelnou mobilitu, práci s materiály, komunikaci s hostujícími umělci a ekologicky šetrný průběh kulturních akcí.

nacucky!

Projekt byl podpořen Nadací Partnerství v rámci programu
Akademie Hybatelů komunit

partnerství
nadace